

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii pentru modificarea Legii zootehniei nr. 213/2022

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul legii este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>Necesitatea elaborării prezentului proiect este condiționată de procesul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară în conformitate cu Legea nr.112 din 02.07.2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte.</p> <p>Totodată, angajamentul de elaborare a prezentului act normativ, este prevăzut în pct.104 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.841/2024.</p>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Problemele care impun intervenția statului sunt:</p> <p>1. Terminologia din textul legii, este neactuală sau imprecisă.</p> <p>În urma, analizei detaliate a textului din Legea zootehniei nr. 213/2022, s-a constatat, faptul că, unele din prevederi, nu sunt actuale și necesită a fi modificate, acestea sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">- la art.8 alin.(2) se prevede că – <i>membrii Comisiei de ameliorare sunt reprezentanți ai Universității Agrare de Stat din Moldova</i>, aceasta prevedere nu este actuală, deoarece, prin Hotărârea Guvernului nr. 485/2022 a fost reorganizată prin fuziune (absorbție) Instituția Publică Universitatea Agrară de Stat din Moldova de către Instituția Publică Universitatea Tehnică a Moldovei.- în textul legii sintagma „întreprindere de stat” nu este actuală, deoarece, prin art. 19 alin.(3) Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, s-a stabilit că <u>din luna decembrie 2019 întreprinderile de stat urmau să fie reorganizate într-o altă formă juridică</u>, mai mult ca atât Î.S. pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” (<i>instituția din considerentul căreia a fost introdusă în textul legii, sintagma - întreprindere de stat</i>) este în proces de insolabilitate din luna mai 2021, la momentul de față această întreprindere nu activează, și nu deține animale.

- la articolul 7 alin.(1) lit.d), expresia „autorizarea masculilor reproducători”- este imprecisă, deoarece în practica normativă, termenul „autorizare” se utilizează pentru acordarea unui act permisiv, respectiv, este necesar să fie substituit cu termenul de „acceptare”.

Un alt aspect, este necesitatea de a introduce noțiuni și prevederi noi, care vor permite implementarea corectă a Legii zootehniei nr.213/2022 în continuare, cum ar fi:

a) noțiunea de:

- „*control oficial al performanțelor*”, ce constă din ***procedee folosite pentru măsurarea și stabilirea performanțelor productive, inclusiv a calității produselor obținute de la animale, iar pentru a avea caracter oficial efectuarea și înregistrarea acestora trebuie să fie realizate de o instituție de stat, neutra și imparțială, sau de o organizației abilitată în acest scop.***

Activitatea de „control oficial al performanțelor” este practică de mai multe state membre, cum ar fi Germania, România. Astfel, noțiunea de **control oficial al performanțelor** este utilizată în statele membre pentru activitățile oficiale efectuate de autoritatea competentă a statului membru și pentru activitățile oficiale delegate părților terțe acreditate /desemnate, care prestează servicii crescătorilor (fermelor) în conformitate cu Instrucțiunile ICAR.

Respectiv, în textul proiectului este necesar de a introduce noțiunea de: „*controlul oficial al performanțelor – activitatea de măsurare și stabilire performanțelor productive a animalelor, efectuată de autoritatea competentă pentru ameliorare sau de către partea terță acceptată de autoritatea competentă în zootehnie*”;

- „rasă pe cale de dispariție” în conformitate cu prevederile Reg.nr.2016/1012, ne transpusă anterior;

b) introducerea unor prevederi de concretizare, în Articolul 22, care descrie competențele autorității competente pentru ameliorare în cazuri excepționale, efectuate în scop de conservare și menținere a raselor de animale pe teritoriul țării, prin completarea alineatului (1) cu următorul text: „sau pe teritoriul țării este situată doar o singură exploatare de animale de reproducție de rasă pură dintr-o singură specie și o singură rasă și nu există posibilitate de asociere cu alte exploatare de animale de reproducție din specia respectivă.”

Necesitatea de a introduce o asemenea precizare, a parvenit în urma adresării către Minister, a Instituției Publice „Ferma de Creștere a Căilor de Rasă Alt-Prolin”, din gestiunea Direcției Generale a Complexului Agroindustrial al UTA Găgăuzia, fiind unica fermă din regiune și din țară de cabaline de rasă ”Trăpașul de Orlov” și care având statut de „Instituție Publică” nu poate fi membră a unei asociații nonguvernamentale de crescători de animale, în

conformitate cu prevederile art. 11 alin.(3) din Legea nr.86/2020 și nici nu putea fi inclusă în Federația Sportivă Națională Ecvestră din Republica Moldova, deoarece, cabalinele crescute în fermă, nu sunt întreținute în scopuri sportive. Această fermă a fost creată și inițiată în calitate de ferma de selecție și ameliorare a rasei de cabaline Trăpașul de Orlov în anul 2003 prin Hotărârea Guvernului nr.363/2003 în calitate de Întreprindere de Stat din subordinea Ministerului Agriculturii Industriei Alimentare. Astfel, pentru a menține rasa de cabaline Trăpașul de Orlov, s-a decis de a introduce un alineat nou, care ar permite menținerea și conservarea unei rase de animale pe teritoriul țării.

2. Transpunerea incompletă a acquis-ului comunitar.

Prin Legea zootehniei nr. 213/2022, au fost transpuse prevederile Regulamentului (UE) 2016/1012, în procesul de transpunere unele articole din regulamentul menționat, au fost calificate neaplicabile, deoarece conțin obligații pentru statele membre, însă în urma unei analize mai detaliate, s-a constatat, că fără preluarea acestor prevederi, va fi imposibilă aplicarea Regulamentului european nr. 2016/1012, la momentul aderării (și anume prevederile: art.2 pct.24, art.7(3) art.22(3), art. 27(5), art. 32(2)-(4)).

3. Imposibilitatea de a executa pe deplin atribuțiile Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, stabilite în art. 7 .

În scopul executării prevederilor Legii nr. 213/2022 a fost instituită Comisia de ameliorare, care are sarcina să examineze cererile privind:

- a) recunoașterea societăților de ameliorare, a exploatațiilor de ameliorare și a fermelor zootehnice de prăsilă;
- b) acceptarea programelor de ameliorare;
- c) acceptarea părților terțe pentru gestionarea programelor de ameliorare, inclusiv pentru testarea performanțelor și evaluarea genetică a animalelor.

Însă, în procesul de implementare și executare a prevederilor legii, s-a constatat că, competențele comisiei sunt foarte restrânse, iar Agenția nu dispune de personal calificat, suficient pentru a executa atribuțiile ce rezultă din articolul 7 alin.(1) lit.(d) - „*Agenția organizează autorizarea masculilor reproducători pentru utilizarea la montă și/sau însămânțarea artificială,*”

Activitatea:„ - *organizează autorizarea masculilor reproducători*”, presupune executarea unor lucrări, ce țin de:

- examinarea masculilor reproducători,
- aprecierea calităților acestora,
- aprecierea materialului seminal
- eliberarea certificatului de sănătate

și emiterea actului prin care se autorizează masculii reproducători.

Astfel, pentru efectuarea sarcinilor descrise, este necesar să fie implicați

specialiști cu cunoștințe specifice în zootehnie, care vor putea aprecia corect animalele destinate reproducerii. Din acest considerent, este necesar de a include funcții suplimentare în competența Comisiei de ameliorare, precum este: „examinarea cererilor de acceptare a masculilor reproducători pentru utilizarea la montă și/sau însămânțarea artificială” la art.8 alin.(1) din lege.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Opțiunea prin care statul trebuie să intervină pentru soluționarea problemelor menționate la pct.2.2, este elaborarea unui act normativ de modificare a Legii nr. 213/2022, care urmărește obiectivele de:

1. Ajustarea terminologiei din Legea zootehniei nr. 213/2022 cu prevederile altor acte normative în vigoare;
2. Transpunerea legislației Uniunii Europene în cadrul normativ național.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul are drept scop:

- a) ajustarea terminologiei, prin eliminarea expresiilor:
 - Universitate a Agrară de stat;
 - Întreprindere de stat.
- b) transpunerea prevederilor din Regulamentul (UE) nr.2013/1012, precum sunt: art. pct.24, art.7 (3), 22(3), 27(5), art.(2)-(4);
- c) completarea cu prevederi noi, cum ar fi:
 1. articolul 9 :
 - 1.1 la alineatul (1) după sintagma „exploatațiile nonprofesionale” se completează cu cuvintele „și exploatațiile menționate la alineatul (2).
 - 1.2 la alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Se amplasează în intravilanul localității exploatațiile care respectă următoarele condiții:

 - a) cu consimțământul scris al vecinilor persoane fizice rezidente pe o rază de 150 m;
 - b) distanța minimă până la instituțiile de învățământ, medico-sanitare, culturale și religioase, să fie cel puțin 500 m;
 - c) să fie întreținută doar o singură specie de animale cu excepția porcinelor și numărul acestora nu poate depăși 30 de Unități de Vită Mare, coeficienții de transformare sunt aprobați de Guvern, iar în cazul albinelor 150 de familii de albine. Numărul de melci nu este limitat.”

Necesitatea includerii acestor prevederi, reiese din situațiile create în zonele rurale. În cazul când o exploatație, care a fost situată din start în extravilanul localității, ulterior extinderii zonei rurale și modificării Planului Urbanistic, exploatația devine situată în intravilanul localității, respectiv, această exploatație la momentul de față, poate fi considerată ca una nonprofesională. Însă, numărul de animale crescute deja în exploatație, este mai mare de cât cel prevăzut în art. 18 alin.(14) din Legea nr.221/2007 activitatea sanitară veterinară, pentru exploatațiile nonprofesionale, dar nu prezintă un risc de

asupra mediului. Numărul animalelor este dintr-o singură specie și nu trebuie să depășească:

- 30 de vite mari cornute;
- 30 de cabaline;
- 200 de vite mici cornute,
- păsărilor de curte inclusiv prepelițelor,
- melcilor,
- a unui număr de până la 150 de familii de albine.

Situația descrisă mai sus, ne-a fost comunicată din demersurile parvenite din partea crescătorilor de animale, în adresa Ministerului.

Totodată, solicitarea dată, a fost invocată și de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, în avizele anexate în Sinteza proiectului. Din speciile animalelor crescute, se exclude specia - porcine, în scopul excluderii riscului de apariție focarelor de Pestă Porcină Africană în gospodării. În propunere, a fost inclus ca numărul de animale să depindă de coeficientul de conversie „Unitate de Vită Mare”, deoarece, permite crescătorilor să deducă precis care este numărul de animale adulte și descendenții acestora, numărul păsărilor, deținute în exploatație, în conformitate cu echivalentul aprobat de Guvern.

2. la articolul 14:

2.1 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„ (1) Reproducerea animalelor în cadrul societăților de ameliorare, exploatațiilor de ameliorare și fermelor zootehnice de prăsilă se efectuează în conformitate cu programele de ameliorare.”

2.2 se completează cu alineatul (3): „ Activitatea de reproducere prin sistemul de montă naturală și/sau însămânțarea artificială se organizează și se desfășoară în conformitate cu instrucțiunile aprobate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.”

3. la articolul 22, alineatul (1), cu textul: „sau pe teritoriul țării este situată doar o singură exploatație de animale de reproducție de rasă pură dintr-o singură specie și o singură rasă și nu există posibilitate de asociere cu alte exploatații de animale de reproducție din specia respectivă.”

4. la articolul 34, cu alineatul (3): „ Metodele de verificare a identității animalelor de reproducție se realizează în conformitate cu reglementările și instrucțiunile Comitetului Internațional pentru Controlul Performanțelor la Animale (ICAR), aprobate prin ordinul Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare.”

5. la articolul 39, cu alineatul (9): „Testarea performanțelor și evaluarea genetică se realizează de către societăți de ameliorare, exploatații de ameliorare sau părți terțe desemnate de acestea în conformitate cu instrucțiunile și recomandările Comitetului Internațional pentru Controlul Performanțelor la Animale (ICAR) și se include în programul de ameliorare.

6. la articolul 44, alineatul (5), se expune în următoarea redacție: „ (5) În cazul comercializării animalelor de reproducție de rasă pură din specia ecvină, animalul este însoțit de pașaportul pentru ecvidee, în care este inclus certificatul zootehnic. ”

d) abrogarea unor prevederi, cum ar fi:

- **alineatului (6) din articolul 16**, care prevede că:

„ (6) *Exploatațiile de animale altele decât cele din speciile bovină, porcină, ovină, caprină sau ecvină anexează la cerere indicii minimi de încadrare în categoria de prăsilă.* ”

Această prevedere necesită a fi abrogată, deoarece, norma dată, s-a inclus în alineatul (4) din articolul 16, prin subpct.10.1 al prezentului proiect de lege. Astfel, s-a stabilit o cerință comună: „ de a se anexa la cererea de recunoaștere, pe lângă programul de ameliorare și **indicii minimi de productivitate**”.

Prezenta lege intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția pct. 14, și supct.16.3 care va intra în vigoare la expirarea a 12 luni din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

O opțiune de alternativă ar fi: opțiunea de a „*nu face nimic*”.

Însă, fără nici o intervenție din partea statului, cadrul normativ va rămâne distorsionat, neclar și dificil de implementat, generând situații de conflict între deținătorii de animale și organele de control.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Prezentul proiect nu este în detrimentul interesului public

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Costurile financiare necesare pentru implementarea modificărilor Legii zootehniei nr. 213/2022, constau din mijloacele financiare prevăzute pentru calitatea de membru al Comitetului Internațional pentru Controlul Performanțelor la Animale (*în continuare – ICAR*). Calitatea de membru a ICAR presupune, achitarea a cotizația de membru, acesta cotizație constă din: taxa fixă de **1.136 Euro** echivalent cu **22 266 lei** și taxa variabilă, care depinde de animalul înregistrat de instituție. În cazul Moldovei, taxa variabilă poate varia între **1.000 și 2.000 Euro anual** echivalent cu **40 000 lei**, în total va fi achitată suma de **62 266 lei** pe an.

În scopul aderării la ICAR vor fi înaintate propuneri de buget pentru anul 2027 de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, acestea vor fi propuse în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu - CBTM pentru anii 2027-2029

pentru angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale *la poziția de buget 28.11.*

Totodată, se vor opera modificări în prevederile Hotărârii Guvernului nr. 454/2008, pentru introducerea în anexa nr.3 - a instituției internaționale „Comitetul Internațional pentru Controlul Performanțelor la Animale”

Aderarea la Comitetul Internațional pentru Controlul Performanțelor la Animale, este cerința care reiese din prevederile Regulamentului (UE) nr. 2016/1012 prin art. 26 alin. (2) *„Comisia poate adopta acte de punere în aplicare prin care să stabilească norme uniforme pentru testarea performanțelor și evaluarea genetică a animalelor de reproducție de rasă pură din specia bovină, ovină și caprină menționate în prezentul articol, inclusiv interpretarea rezultatelor acestora. În acest sens, Comisia ia în considerare progresele științifice și tehnice sau recomandările centrelor de referință relevante ale Uniunii Europene prevăzute la articolul 29 alineatul (1) **sau, în absența acestora, principiile convenite de ICAR.**”*

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea prevederile prezentei legi vor acorda posibilitate agenților economici(crescători de animale) să formeze societăți de ameliorare și să procure animale de reproducție autohtone, cu scopul de a îmbunătăți efectivele de animale proprii și de a mări nivelul de productivitate a acestora.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu se aplică

4.5. Impactul asupra mediului

Nu se aplică

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu se aplică

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezenta lege transpune parțial (transpune art.2 pct.24, art.7(3) art.22(3), art. 27(5), art. 32(2)-(4)) Regulamentul (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind condițiile zootehnice și genealogice aplicabile ameliorării animalelor de reproducție de rasă pură, a porcilor de reproducție hibridi și a materialului germinativ provenit de la acestea, comerțului cu acestea și introducerii lor în Uniune și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 652/2014 și a Directivelor 89/608/CEE și 90/425/CEE ale Consiliului, precum și de abrogare a anumitor acte în sectorul ameliorării animalelor („Regulamentul privind ameliorarea animalelor”), CELEX:

32016R1012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 171 din 26.06.2016.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Măsurile normative necesare pentru transpunere a actelor juridice UE, sunt prevăzute în Planul național de reglementări pentru 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024, acțiunea nr.101.

Necesitatea elaborării prezentului proiect a apărut, în urma ședințelor de Screening Explicativ pentru implementarea Capitolul 12 „Măsuri sanitare și fitosanitare” și prin acțiunea 170 de la Clusterului 5 din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.306/2025.

Prezentul act normativ este însoțit de Tabelul de concordanță în conformitate cu Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Necesitatea elaborării prezentului proiect de lege este condiționată de procesul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară în conformitate cu Legea nr.112 din 02.07.2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, și în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019.

Totodată, obligația de transpunere a Regulamentul (UE) nr. 2016/1012 este condiționată de Acordul de Asociere RM – UE, în speță, Anexa VII, Capitolul 12 și de acțiunea 170 de la Clusterului 5 din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.306/2025.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a proiectului a fost publicat la data de 05.05.2025 pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (www.maia.gov.md) și pe platforma particip gov.md

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-proiectului-legii-de-modificare-a-legii-zootehniei-nr-2132022/14402>

Totodată, la data de 11.07.2025 s-a desfășurat ședința Platformei consultative permanente a Ministerului, în conformitate cu ordinul MAIA nr. 184/2024. Procesul – verbal al ședinței se expune în Sinteza obiecțiilor și propunerilor la prezentul proiect.

Proiectul actului normativ a fost transmis pentru consultare și avizare către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară, prin demersul nr. 10-07/2144 din 30.07.2025, obiecțiile și propunerile au fost incluse în Sinteza obiecțiilor la prezentul proiect.

De asemenea proiectul a fost transmis către Ministerul Finanțelor pentru coordonare prin demersul nr. 10-07/2740 din 01.10.2025.

Totodată, proiectul a fost consultat de instituțiile și ministerele cointeresate la etapa de avizare. Obiecțiile și propunerile parvenite au fost incluse în Sinteza proiectului.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate prin Declarația de compatibilitate nr.31/02-126-12242 din 02.12.2025, juridice prin avizul nr.04/2-943 din 29.01.2026 și de anticorupție Raportul nr. ELO26/11156 din 26.01.2026. Concluziile rapoartelor de expertiză au fost expuse în Sinteza proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative, în urma adoptării prezentei legi, se vor opera modificări în anexa nr.2 din Hotărârea Guvernului nr. 454/2008 cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate față de organizațiile internaționale.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea legii va fi asigurată de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimintere, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară și operatorii din sectorul zootehnic.

Secretar de Stat

Tatiana NISTORICĂ

Ex.:Maria Cravcesco
Tel.022-204-522